
RYHMÄ 6A: KIELITIETOINEN PEDAGOGIIKKA PIENRYHMÄTOIMINNASSA

Suomea toisena kielenä puhuvien lasten kanssa on aina hyödyllisintä toteuttaa kielitietoiset pedagogiset ryhmät pienryhminä, jotta lapset hyötyvät tuokiosta parhaalla mahdollisella tavalla, ja jotta kasvattaja pystyy samalla havainnoimaan lapsia parhaiten.

Anita Andersson

Sonja Juvonen

Raija Latva-Kiskola

Jenny Maliniemi

Sari Tuomarmäki

2024

Suostumme aineistomme julkaisuun OPH:n
Avointen oppimateriaalien kirjastoon

ESITTELY:

- Jokainen ryhmän jäsen toteutti pelejä ja leikkejä omassa varhaiskasvatusryhmässään
- Valitsimme erilaisia toteutuksia, joilla voidaan tukea lasten kielellistä kehitystä
- Toteutuksen jälkeen pohdimme toteutuksissa esiin tulleita huomioita ja hyviä käytänteitä

TEHTÄVÄN TAUSTALLA:

1. KIELIPEDA OSIO 1: HENKILÖSTÖN TOIMINTA

Henkilöstö toimii kielellisenä mallina, auttaa lasta laajentamaan sanavarantoaan ja mukauttaa puhettaan lapsen kielitasoon

Jokaisessa toteuttamassamme leikissä/pelissä halusimme kiinnittää huomiota aikuisen toimintaan ja kuinka aikuinen omalla esimerkillään kannustaa ja auttaa lasta kielelliseen oppimiseen.

Henkilöstö luo vuorovaikutuksellisen ilmapiirin, joka on salliva, lasta kuuleva ja hyväksyvä (esim. aikaa lapsen kuulluksi tulemiselle, äänensävyt, kehollinen viestintä kuten eleet, ilmeet ja kosketus)

Pienryhmissä toteutetut pelit/leikit kannustavat vuorovaikutukselliseen ilmapiiriin ja mahdollistaa rauhallisen ajan lasten kohtaamiseen. Tehtävissä halusimme kiinnittää huomiota kehollisen viestinnän vahvistamiseen ja tukemiseen.

---

2. KIELIPEDA OSIO 1: OPPIMISYMPÄRISTÖ

Toimintaa eriytetään kielitaidon vahvistamiseksi (esim. pienryhmät ja lapsikohtainen ohjaus)

Pienryhmissä toteutetut toiminnot mahdollistavat lasten yksilöllisten tarpeiden huomioimisen. Toteuttamamme toiminnot antavat hyvän mahdollisuuden myös huomioida lasten kielellisen osaamisen tasot ja sen myötä on helpompi arvioida ja suunnitella toimintaa.

3. KIELIPEDA OSIO 1: LAPSEN OSALLISUUS

Henkilöstö mahdollistaa yksittäisen lapsen kuulluksi tulemisen ja osallisuuden kaikkiin toimintoihin iästä, kielitaidon tasosta tai kielistä riippumatta (esim. eleet, kuvien käyttö, toisto, havainnointi)

Pienryhmissä toteutetut pelit ja leikit ovat yksinkertaisia ja helposti toteutettavia. Toistettavuus ja tarvittaessa toiminnan muunneltavuus luovat hyvät mahdollisuudet lapsen osallisuuteen.

MITÄ TEHTIIN:

KALAPELI

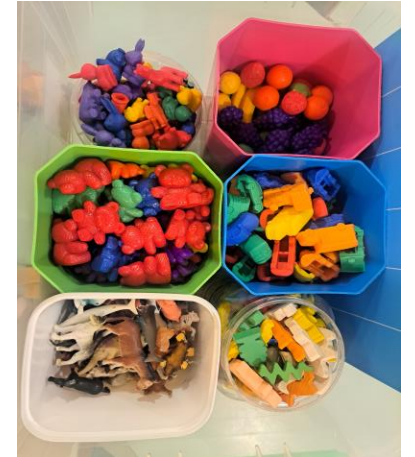
- Kalat ovat kansiossa ja niiden takana on erivärisiä kaloja.
- Lasten saatava oman värinen kalarivi esimerkiksi kuusi kalaa täyteen. He kysyvät näyttäen yhtä kalaa "onko tuon kalan takana sininen kala" Toinen lapsi vastaa "kyllä, tämän kalan takana on sininen" Tuolloin lapsi saa yhden kalan omaan riviinsä. Tai jos ei ole kalaa "ei, tämän kalan takana on vihreä kala" ja vuoro menee toiselle.
- Tai vaihtoehtoisesti kuten kuvassa oleva kalapeli, että "onko nallen takana punainen kala?", "onko silmälasien takana sininen kala?"

SANASÄKKI

- Ensin opettaja nostaa pussista esineen kerrallaan ja nimetään se.
- Toisella kierroksella pyydetään vuorotellen lapsia näyttämään kyseinen esine.
- Kolmannella kierroksella lasta pyydetään antamaan kyseinen esine opettajalle.

Eli kuuntele, toimi ja sitten ymmärrä

Kuvat: Jenny Maliniemi

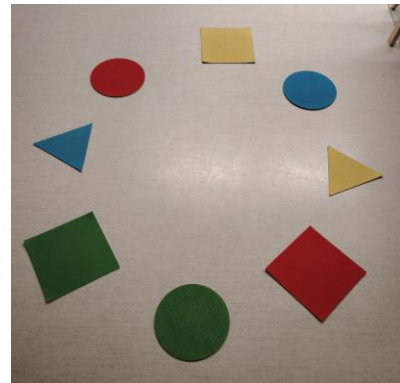
MITÄ TEHTIIN:

HEDELMÄSALAATTI

Leikkiä voi leikkiä monella eri tavalla:

- värillisillä muotolaatoilla (kolmio, neliö, ympyrä), jolloin lapsi oppii värejä ja muotoja
- numeroilla tai kirjaimilla
- arjessa esiintyvillä esineillä/asioilla (ruoat, vaatteet, lelut tms.)

Tarkoitus: Opetellaan sen hetkisen teeman asioita toiminnallisesti ja monikanavaisesti (kuulo, näkö, muisti)

Kuva: Sonja Juvonen

ROIHUSTEN MATERIAALI

- Kuvakortteja on laitettu seinälle. Lapsella on kärpäslätkä. Ope sanoo esim. kissa ja lapsen tehtävä on etsiä ja lätkäistä kissakorttia.
- Lapsi saa kuljettaa pussista nostetun ja nimetyn kuvakortin rekka-auton lavalla kierroksen
- Etsitään isosta kuvataulusta sama pikkukuva ja laitetaan se oikeaan paikkaan, esim. pöytä kuvataulun pöydän päälle
- Ope voi sanoa hassusti, esim. Kuuluuko vessanpönttö keittiöön? Minne wc-pönttö kuuluu? Samalla nimetään kodin huoneita, esineitä ja huonekaluja

Roihusten perhe, Kipinäkeskus
Kuva: Sonja Juvonen

MITÄ TEHTIIN:

ELÄINNOPPA

- Nopassa on eläinten kuvia. Heitetään noppaa, eläin nimetään ja kaikki liikkuvat eläimen tavoin, esim. pupuna loikkien

AAMUPIIRI

- Toivotetaan huomenta niillä kielillä joita lapsiryhmässä on
- Lasketaan paikallaolijat ja poissaolijat jollakin muullakin kielellä kuin suomi.
- Syntymäpäiväsankarille lauletaan hänen kotikielellään
- Kuvatuki on läsnä kaikessa toiminnassa

VASUN OPPIMISEN ALUEET TEHTÄVISSÄ:

- **KIELTEN RIKAS MAAILMA**

" Varhaiskasvatuksen tehtävä on vahvistaa lasten kielellisten taitojen ja valmiuksien sekä kielellisten identiteettien kehittymistä. "

Leikeissä vahvistettiin lasten kielellisiä taitoja liittämällä leikit ryhmän ajankohtaisiin teemoihin ja arkisiin toimintoihin. Leikkien avulla harjoitettiin suomen kielen perussanastoa ja nimeämistä.

- **ILMAISUN MONET MUODOT**

"Lapsia rohkaistaan sanalliseen ja keholliseen ilmaisuun. Tavoitteena on, että harjoitukset ja leikit tarjoavat lapsille mahdollisuuden monipuoliseen kielelliseen ja keholliseen kokemukseen, ilmaisuun ja viestintään. Lapset saavat kokemuksia sekä spontaanista ilmaisusta että yhteisesti suunnitellusta, toteutetusta ja arvioidusta luovasta prosessista."

Leikit ja pelit toteutettiin suunniteltuina tuokiona sekä spontaanisti arjen toiminnoissa. Leikit ja pelit pystyi toteuttamaan myös useampana päivänä monipuolistaen niitä leikin edetessä (esim. ensin opetellaan yksittäiset sanat, sitten sanoista lause jne. hyödyntäen esim. kehollista ilmaisu)

VASUN OPPIMISEN ALUEET TEHTÄVISSÄ:

- **MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME**

"Varhaiskasvatuksen tehtävä on kehittää lasten valmiuksia ymmärtää lähiyhteisön monimuotoisuutta ja harjoitella siinä toimimista."

Aamupiirillä eri kielten huomioiminen erilaisilla tavoilla opettaa lapsia huomioimaan ryhmän monimuotoisuuden.

- **TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI**

"Oppimisympäristöihin liittyvät omakohtaiset havainnot, kokemukset ja elämykset auttavat lapsia ymmärtämään syy- ja seuraussuhteita sekä kehittymään ajattelijoina ja oppijoina. Lasten kehittyvä taito nimetä asioita sekä käyttää erilaisia käsitteitä edistää monilukutaitoa.

Leikkien ja pelien liittäminen ryhmän oppimisympäristöön vahvisti lasten kielellisiä taitoja. Esim. värien ja muotojen harjoittelu ensin leikin kautta ja sitten liittämällä opitut sanat ympäristöön vahvisti lasten kokonaisvaltaista oppimista.

VASUN LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN OSA-ALUEET:

- **AJATTELU JA OPPIMINEN**

"Ajattelun ja oppimisen taidot kehittyvät vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristön kanssa ja muodostavat perustan muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle. ---- Lasten taitoja jäsentää, nimetä ja kuvata ympäristöä ja sen ilmiöitä tuetaan lasten iän ja kehityksen mukaisesti. Lapsia rohkaistaan kysymään ja kyseenalaistamaan. Heidän kanssaan iloitaan onnistumisista ja opetellaan kannustamaan toisia."

Leikkien ja pelien avulla lapset saivat helposti kokemuksia ja pääsivät oppimaan tärkeitä elinikäisen oppimisen taitoja. Aikuiset pystyivät myös hyvin huomaamaan lasten onnistumiset ja sitä kautta huomaamaan jokaisen lapsen kielellisten taitojen kehityksen.

- **KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU**

"Henkilöstö toimii mallina lapsille toisten ihmisten sekä kielellisen, kulttuurisen ja katsomuksellisen moninaisuuden myönteisessä kohtaamisessa. Yhteistyöhön perustuva toiminta luo mahdollisuuksia harjoitella vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja eri tilanteissa ja erilaisten ihmisten kanssa."

Ryhmässä esiintyvien kielten huomioiminen esim. aamupiirillä auttaa lapsia ymmärtämään ja huomioimaan kielellistä ja kulttuurista monimuotoisuutta.

VASUN LAAJA-ALAISEN OSAAMISEN OSA-ALUEET:

- **MONILUKUTAITO**

"Lasten kanssa nimetään asioita ja esineitä sekä opetellaan erilaisia käsitteitä. Lapsia innostetaan tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa ympäristöissä. Monilukutaitoisiksi kehittyäkseen lapset tarvitsevat aikuisen mallia sekä rikasta tekstiympäristöä, lasten tuottamaa kulttuuria sekä lapsille soveltuvia kulttuuripalveluja."

Leikkien avulla lapset oppivat käsitteitä sekä nimeämään asioita. Pienryhmässä aikuisella oli mahdollisuus antaa tukea ja aikaa yksilöllisemmin jokaiselle lapselle. Myös jokaisen lapsen henkilökohtaiset tavoitteet pystyi huomioimaan tarkemmin.

- **OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN**

"Lasten arvostava kohtaaminen, heidän ajatustensa kuunteleminen ja aloitteisiin vastaaminen vahvistavat lasten osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja.--- Henkilöstö huolehtii siitä, että jokaisella lapsella on mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa. Osallistumisen ja vaikuttamisen kautta lasten käsitys itsestään kehittyy, itseluottamus kasvaa ja yhteisössä tarvittavat sosiaaliset taidot muovautuvat."

Pienryhmissä toteutettavilla toiminnoilla lapset pääsivät harjoittelemaan vuorovaikutustaitoja ja saivat osallistumisen kokemuksia. Aikuinen pystyi myös huomaamaan lasten aloitteet esim. vuorovaikutukseen helposti.

HUOMIOITA:

- Pelien ja leikkien avulla pystyy harjoittelemaan asioiden ja esineiden (esim. hedelmät, värit, koot: iso/pieni, kulkuvälineet) nimeämistä, juuri niitä suomen kielen arkisia sanoja, joita esiintyy lapsen päivittäisessä elämässä, ja jotka ovat yleisestikin tärkeitä sanoja oppia
- Kun toiminta ja kielen harjoittelu on toiminnallista ja leikillistä, se innostaa lapsia paljon ja kielitaito karttuu toistoilla
- Pelit ja leikit auttavat muodostamaan lauseita sekä harjoittelemaan sekä kehittämään sanavarastoa.
- Toteuttamiemme toimintojen avulla harjoitellaan oman vuoron odottamista, sääntöjen noudattamista sekä tunteiden säätelyä (mahdollinen häviäminen)

HUOMIOITA:

- Jokainen on yhtä arvokas, puhuu hän mitä tahansa kieltä ja on minkä näköinen tahansa.
- Yhteisöllisyys; lapset oppivat ryhmän lasten kieltä sekä suomea. Lapsi oppii syy yhteyksien kautta uutta kieltä.
- Yhdessä tekeminen, tunteet ja kehonkieli kehittyvät
- Musiikki ja laulut eri kielillä toimivat ns. ikkunana eri kieliin. Musiikki helpottaa eri kielten oppimista ja omaksumista
- Tärkeää lyhyet, toiminnalliset tuokiot, joissa kuvatuki mukana. Samat sanat toistuvat monta kertaa, ei liikaa sanoja.
- Aikuisen aito läsnäolo!
- Yksinkertaiset ja helposti toteutettavat pelit ja leikit, joihin voi toistojen myötä tuoda uusia elementtejä oppimisen tueksi

---

KIRJALLISUUS:

- Leskinen, E. 2009. Ryhmä toimimaan! Vinkkejä tutustumiseen, oppimiseen ja yhteistyöhön. Juva. PS-kustannus.
- Opetushallitus. 2022. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus.
- Kokljuschkin, Mannermaa, Packalen, Ruonala, Thurin. 2018. Kieli-, kultuuri- ja katsomustietoisen varhaiskasvatuksen käsikirja.